

TĀHEKE

NR.7

ISSN 0134-2266

1982

Nisukõrs ja viinamarjaväät

SUUR JA LAI ON MAA ...

Pindalalt kõige väiksema liiduvabariigi Armeenia NSV vapil punatähe ning sirbi ja vasara kuldse sätke keskel on valguse poole kühmitavad nisukõrred ja viinamarjaväädid.

Armeenlased ütlevad, et nisukõrs ja viinamarjaväät tähistavad neid endid — maailma ühte vanemat rahvast.

Sellel väikesel maal võib mässav mägioja päeva jooksul jõuda talvest läbi kevade ja suve suurde sügisesse. Sellel väikesel maal on paiku, kus tuntakse vaid kahte aastaaga — õiteküllast kevadet ning külma talve.

Sellel väikesel maal peaaegu ei olegi maad. On vaid kivid, kivid, kivid ...

Nendele kividele armeenlane oma nisupõllud ja viinamarjaväljad rajabki. Just nimelt rajab. Ta toob ahtatest orgudest korvide, kottide, koormate kaupa mulda. Puistab selle üleval kõrgel, peaaegu päikese juures ta enda kätega laotud kiviastangute vahele, silub ja sätib, et ükski vaevaga kohale kantud mullakübe kaotsi ei läheks. Alles siis istutab ta sinna viinamarjaväädid. Toob torustiku, kraavi või kanali kaudu vee kohale. Sest ainult nõnda, vee ja mulla ühenduses, saab sündida ja kesta elu.

Kõik see nõuab armeenlaselt tohutut tahtmist ja päratut vaeva. Kuid viinamari tasub talle hoole eest heldelt. Oma suure suhkruisalduse, õrna aroomi ja magusa maitsega on armeenia

viinamari mujalgi maailmas meelepärane maiustus. Nõnda on see magus mari sajandeid truult armeenlase kõrval käinud. Kui armeenlane on aina kõrgemale mägedesse elama asunud, siis on temaga ühes läinud ka viinamari. Nüüd võime viinamarjavälju kohata juba ligi poolteise tuhande meetri kõrgusel üle merepinna. Seal, kus pakane päris tavaline asi. Kui armeenlane on pidanud pakast taluma, siis on see õrn lõunamaine taim sedasama teinud. Ning austusest armeenlase töö,

austusest vaevaga saadud mulla ja vee ees jäänud püstipäi püsima.

Nii on lugu ka armeenlasega. Ühegi vallutusretke ajal pole ta lasknud end lõplikult alla suruda. Ikka on ta viinamarja kombel iga talvekülma, iga maruhoo järel uuesti sündinud. Ja nõtkelt nagu nisukõrs päikese poole pürginud. Seepärast ongi Armeenia NSV vapil nisukõrred ja viinamarjaväädid.

ANDRES JAAKSOO

TPL SAAREMAAL

«Kapsapõld mind ootab ees,
seal ma olen kange mees,»

laulsid Kingissepa 1. Keskkooli kõige nooremad õpilasmalevlased, kui buss neid Kaarma kolhoosi Mereranna osakonda sõidutas. Kõrge kõplavirn juba ootas. Kiiresti valis igaüks endale tööriista ja töö läks lahti. «Äi tea, millal see lõpp paistma hakkab!» kurtis Margit saarlaste moodi. Ta oli juba pisut väsinud. Põld oli kivine ja pooled maltsad tuli käsitsi välja kiskuda.

«Kõpla aga kõpla. Kui tööpäev lõpeb, küll siis vagu ka lõpeb,» ergutas teda Ivetta.

Seda juttu kuulis õpetaja Paaskivi, kes oli malevarühma kasvataja. «Vaheaeg ja veesõda!» hüüdis ta. Sedamaid jooksid lapsed põllult ära ning kilgates hakati üksteist märjaks kastma. Kui õpetaja taas kõplama asus, püüti virgalt talle järele jõuda. Tüdimus ja väsimus olid minema peletatud. Poole kilomeetri pikkune vagu sai ruttu puhtaks. Väikesed brigadirid Kaja, Riina, Agur ning Lemme kontrollisid koos õpetajaga, kuidas töö tehtud. Kelle vaol vaid sirge kapsarida paistis, sai kiita.

«Kapsad justkui sõdurid paraadil,» ütlesid brigadirid. Seda, kes kõigist umbrohtudest jagu polnud saanud, manitseti hoolsam olema. Muidu ei jõua taimed suureks sirguda. Mõnikord tehti hoopis nii, et vagude algusse torgati nimesildid ja alles kolme päeva pärast kontrolliti. Kes maltsa

kõplamise asemel maha oli tallanud, pidi nüüd töö ümber tegema. Pärast lõunat viis buss malevlased Mändjalga mere äärde. Seal sai kella viieni õhtul päevitada, liivale joonistada, palli mängida ja ujuda. Hästi palju ujuda. TPL ju ongi selline töö- ja puhkelaager, kus lisaks töötegemisele saab hästi puhata. Lapsed ise ütlesid, et TPL on TÖÖ, PUHKUS, LÖBU üheskoos.

Tagasiteel pugesid väikesed töömehed õpetaja Paaskivi ligi ja aina sädis-tasid:

«Õpetaja, millal me uuesti nutriafarmi läheme!»

«Kas meid kolhoosi kanalasse ka lubatakse!»

«Mina ootan ekskursiooni Pärnusse!»

«See põld siin tee kõrval pole üldse nii puhas kui meie oma!»

«Millal kokkutulek on!»

«Kas meid sügisel oma põllult kapsaid koristama lastakse?»

Õpetaja Paaskivi muudkui vastas. Kuni buss koolimaja ette jõudis ning malevlased koju lippasid.

30. juunil oli Tõnisel, Aineril, Ulvil, Klarikal, Kaidil, Urmal, Tiinal, Peetril ja paljudel teistel töö- ja puhkelaagri lastel viimane tööpäev.

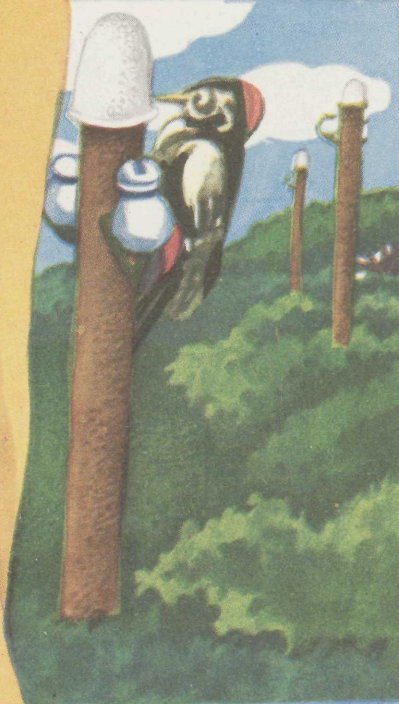
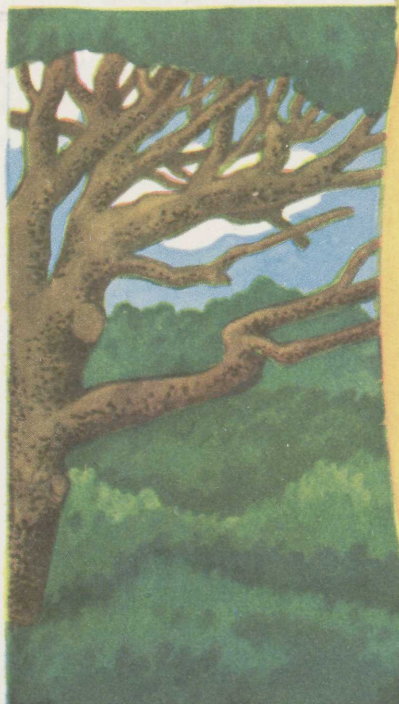
Rähni trumm

JAAN RANNAP

Reedikul ja Riinal on oma rähn. Rähn elab maja taga kuusikus. Reedik ja Riina käivad vaatamas, kuidas rähn saba vastu tüve toetab ja nokaga tok-tok-tok teeb. Natuke toksinud, ruttab rähn tüve teisele poolele ja uurib hoolega koorepragusid. Puukoore pragudes on varjul putukad ja mutukad. Kelle tokimine peidupaigast välja hirmutas, selle rähn nokka pistab.

Hommikuti põristab rähn Reedikule ja Riinale trummi. Rähni trummiks on vana pedaka kuivanud oks. Oks täriseb rähni noka all nagu ksülofon. Rähni trummimäng kostab õige kaugele. Mõnikord lendab rähn õuel seisvale elektripostile. Elektripost kannab pealael plekist mütsi. Kui rähn plekkmütsi trummeldab, kostab põrin veel kaugemale, kostab läbi uste ja akende kõigisse tubadesse. «Üles, üles!» hüüab vanaema. «Kas te ei kuule, rähn mängib äratust!» Miks Reedik ja Riina ei kuule. Poe või üleni teki alla, rähni äratulusluu tuleb sinnagi järele.

Illustreerinud RAIVO JÄRVI

Vihm

ENO RAUD

MÕNIKORD SAJAB SUVEL VIHMA. SIIS ON MÖISTLIK MINNA JÕE ÄARDE ÕNGITSEMA, SEST VIHMASE ILMAGA NÄKKAB KALA HÄSTI. VIHM TEEB KÕIK MÄRJAKS: PUUD JA TEED JA RAJAD JA INIMESED JA LOOMAD. MUIDUGI TEEB VIHMA MÄRJAKS KA ÕNGITSEJA JÕE KALDAL. AINULT KALADELE EI TEE VIHMA MIDAGI, SEST KALU KAITSEB VIHMA EEST JÕGI.

Suur roheline mees

IGAS METSAS ON SUUR ROHELINE MEES. SELLEL MEHEL ON ROHELISED JUUKSED JA ROHELINE HABE JA ROHELISED SILMAD NING TA ARMASTAB KÄO MOODI KUKKUDA. SEE SUUR ROHELINE MEES ON METSA HING.

Siil

KUI SA TAHAD SIILI NÄHA, SIIS PANE ÕHTUL ÕUEMURULE KÕÕGI AKNA ALLA KAUSS RÕÖSA PIIMAGA. ISE MINE KÕÕGI AKNA TAHA OOTAMA. UMBES PÄIKESELOOJANGU AJAL TULEB SIIL VUDINAL LÄBI ROHU, LÄHEB PIIMAKAUSI JUURDE, PISTAB ESIJALAD KAUSI JA HAKKAB ISUKALT PIIMA LAKKUMA. NÜÜD SA OLEDKI SIILI NÄINUD.

Jalutuskäik

UNO LEIES

REINU VANAISAL ON ILUS SUUR KOER. KOERA NIMI ON MURI. ALATI, KUI REIN VANAISALE KÜLLA LÄHEB, ÜTLEB VANAIISA: «KAS TEAD, MURI, TÄNA VIIB REIN SIND JALUTAMA.»

ÜKSKORD JÄI REIN MÖTTESSE.

«KUULE, VANAIISA, MIKS SA ALATI ÜTLED, ET MINA VIIN MURI JALUTAMA. TEGELIKULT VIIB MURI HOOPIS MIND. TEMA TIRIB RIHMAST, MITTE MINA.»

Ema on rebane ja isa on karu

... ja ma ise käin lasteaias. Muidugi, kui ma terve olen. Aga kui kõhin või nina nohistan, siis jään vanaemaga koju. Ei, vanaema pole mul ei rebane ega karu, tema on lihtsalt vanaema. Just niisugune vanaema nagu teistelgi lastel, ainult minu meelest natuke parem. Vanaemaga lähen ma lasteaeda, teen igasuguseid koduseid töid ja... Ainult nukuteatris ma vanaemaga ei käi, nukuteatrisse lähen isa-emaga. Kui teatrimajja jõuame, lähuvad isa-ema korraks ära, ja kui ma neid jälle näen, pole nad enam ema-isa, vaid rebane ja karu. Või orav ja Muumitroll. Tunnen nad muidugi kohe ära: emal on ikka ema hääl ja isal on alati nii ilusasti lontis püksid. Aga valjusti hüüda ma neid ei tohi, sest etendus ei või segada. Isa ja ema on nukunäitlejad. See on väga vahva töö: eluaeg saad nukkudega mängida. Isa ütles, et nad on juba 19 aastat nukkudega mänginud! Vastasti mängisid isa-ema kõigis näidendites koos. Aga siis sündis mu vanem vend ja isa-ema ei saanud enam kogu aeg koos mängida... Millal sina, lti, esimest korda nukuteatris käisid!

Oi, seda peab vanaemalt küsima, tema teab kõiki asju. Mina ise ei mäleta. Aga kodus on meil üks pilt, kus ma olen «Väike-

Pildistanud TIIT KOHA
Maie ja Hendrik Toompere 6-aastase tütre Itiga
ajas juttu LEELO TUNGAL

se Illimari» etendusel näitlejate seas. Mind tõsteti tooliga laua peale, et välja paistaksin. Ega ma kukkuda kartnud, sest olin siis kahekuune tita. Nüüd olen vist kõik nukuetendused ära näinud, «Punamütsikese», «Petja ja Hundi»

ja «Saabastega Kassi» ja... Kodus mängin ma ka nukuteatrit, mõnikord teen ise puupulkadest ja riidest nukud, vahel mängin pärisnukkudega. Ja päris-kassiga saab ka nukuteatrit teha. Minu Mirka on hea näitleja, ta ajab käsu peale

isegi mänguhiiri taga. Maal on veel parem kiisuteatrit teha, seal on mul kümme kassi: üks isane ja kolm emast. Ainult et nad ei viitsi proove teha...

Aga miks peab teatris proove tege-ma?

Oi, proove tehakse teatris väga palju, isegi rohkem kui etendusi. Isa-ema käivad peaaegu iga päev teatris proovidel. Proovideta ei tule laval midagi välja! Alguses peavad näitlejad kõik jutud ja laulude sõnad ja vjised selgeks õppima — mis siis saaks, kui sõnad etendusel sassi läheksid!

Pärast harjutavad nad nukkude liigutamist ja seda, kuidas ise liikuma peavad. Lavastaja vaatab kõiki proove pealt, õpetab ja riidleb ja vahel kiidab ka. Siis on näitlejatel hea meel.

Iti, sinu isa kutsutakse ENSV teeneliseks kunstnikuks. Mis sa arvad, mida see tähendab?

Täpselt küll ei tea... Eks see vist tähendab seda, et ta teeb palju tööd ja on hea isa ka. Minule meeldib isa küll kõige rohkem siis, kui ta tele-hunti, seda Kriimsilma mängib.

Aga ema on mul teletlavastustes rebane. Ma ise tahaksin ka suurest peast nukunäitlejaks hakata, aga ei tea, kas ma nii palju sõnu pähe jõuan õppida. Peab proovima!

Vene kirjanik
VASSILI BIRJUKOV

Mistarvis pea on

Tõlkinud META MAKSiNG

KARUPOEG MÖMMIK TULI METSAKOOLIST. «KUIDAS KOOLIS LÄKS!» KÜSIS KARUEMA.

«HÄSTI.»

«KAS KÜSITI?»

«MHMH,» VASTAS KARUPOEG MÖMMIK. «KÜSITI KÜLL.»

«MIS HINDE SA SAID?»

«NOH SELLE . . .»

«MIS SELLE! KAS KAHE VÕI?»

«MHMH.»

«JÄLLE!»

KARUPOEG MÖMMIK OHKAS RASKELT:

«JÄLLE.»

KARUEMA VAATAS MÖMMIKUT KURJALT:

«KAS SUL PEAD OTSAS POLEGI!»

«KUIDAS EI OLE,» IMESTAS MÖMMIK. «ON KÜLL.»

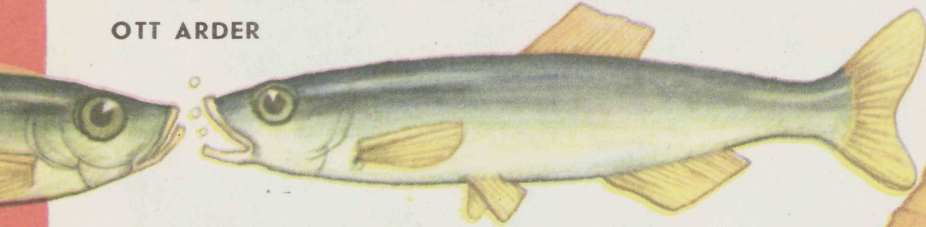
«PEA OTSAS, AGA SAAD ALALÖPMATA KAHTESID. MISTARVIS SEE PEA SUL SIIS OTSAS ON!»

KARUPOEG MÖMMIK VÄRISTAS RÕÖMSALT KÕRVU:

«KUIDAS MISTARVIS! PEAGA ON HEA PALLI VÄRAVASSE PÖRUTADA.»

Kaksteist kilu ja kaks teist kilu

OTT ARDER

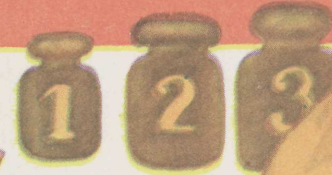

KÜLMKAPIS KARBI SEES
KORD ELAS KAKSTEIST KILU.
KÜLMKAPIS KARBI SEES,
KUS PIME ON JA VILU.

ET LÖPPU TEHA VAEVAL,
NEED KILUD TÕSTSID KÄRA.
JA ÜHEL NELJAPÄEVAL
KÕIK KAKSTEIST SÕODI ÄRA.

TOL AJAL MEREVEES
VEEL ELAS KAKS TEIST KILU.
KÜLL PÜÜDIS KALAMEES,
KUID SELLEST POLNUD TULU.

NII NAGU KALAD VEES
END TUNDSID NEED KAKS KILU.
NEIL OLI KÕIK VEEL EES.
NEIL OLI ILUS ELU.

Rohulaul

HELJO MÄND

Põuapojad naeravad,
vihmapojad nutavad.
Naerjad-nutjad, nutjad-naerjad,
kõik on minu tuttavad.
Naeran kaasa, nutan kaasa,
rohult vihmapiisku nopin,
nutan kaasa, naeran kaasa,
päiksekiiri tasku topin.
Hüppab välja taskusopist
rohuviil — rohutirts.
Hüppan sirts ja mängin sirts,
olen ise rohutirts.

Kaalikad

ELLEN NIIT

Kaarel kaalus kaalikaid.
Üks kaalikas kaalus kilo,
teine kaalus kaks kilo,
kolmas koguni kolm kilo.
Oli see kolmas vast suur!
Aga üks pisike kaalikas,
see kaalus paljalt pool kilo.
Kaiale meeldis see pisike kaalikas.
«Oh sa kaalikapoeg,» ütles Kaia.
«Oh sa kallis kaalikakera.
Sa mu oma kaapekaalikas.»

Illustreerinud JARONA ILO

Varavalges

OLIVIA SAAR

EKS ESIMENE VALGUSVOOG
NÄOLT UNEHIRED AJAB,
ON UUES PÄEVAS OMA HOOG
JA HOMMIK HÄÄLTEST KAJAB.

TUUL LÖBUSASTI PLAKSUTAB
SUURT PESTUD VOODILINA,
LIND SAARE LADVAS LAKSUTAB,
HÄID LÖHNU TUNNEB NINA.

KUI KRIIKSATAVAD VÄRAVAD,
SAAB LAMBAD VÄLJA AETUD,
NÄOD LASTEL PESTULT SÄRAVAD
JA KARTUL PANNIL PRAETUD.

SEAL TRAKTORILE TRAKTORIST
ON PANNUD PEALE TUURID,
EI MAAMEES SALLI PASSIMIST,
EI TÖÖMEES KELLA UURI.

ILM VARAVALGES KARGEMGI,
KEL ENAM MAJAS MAHTI,
ON HOMMIK ÖHTUST TARGEMGI,
JA LAPSED KOOLIST LAHTI.

KODU

MUL ON KODUS HIIREKE
JA VEEL VÄIKE KIISUKE.
MERISIGU ON KA MITU.
MEIE KUTSU NIMI MIKU.
MUL ON KA VÄIKE VENNAKE,
MA PAHA EI TEE TEMALE.

5-aastane ALLIKI KRUBERG
Narvast

Siil kotis

Ühel suveõhtul mängisin kaua õues. Läksin korraks kuuri, äkki kuulen, keegi podiseb. Vaatasin, kuuri-nurgas kott liigub. Hirmsasti tahtsin näha, kes seal on, aga ei julgenud vaadata.

Hakkas juba pimedaks minema, kui ema töölt tuli. Rääkisid talle, et kuuris keegi liigutab kotti, turtsub ja aevastab. Läksime emaga koos vaatama. Ema saputas kotti ja sealt kukkus välja suur siil ja mõned kartulid. Okaskera oli läinud süüa otsima, kuid ei osanud välja tulla. Teine siil podises õues õunapuu all. Panime kaaslaste tema juurde ja koos sibasid nad minema.

ANU KASK,
Paide 1. Keskkooli
11a klassi õpilane

Minu ema töö

Minu ema on arst. Ta töötab Tallinnas. Tihti on ta haigete juures öövalves. Ta annab haigetele rohtu ja süstib neid. Kui haiged paranevad, saadab ta nad jälle koju. Siis sõidab ta rõõmuga mindki vaatama.

SIE AARMA,
Luunja Keskkooli
1b klassi õpilane

Päev tulevikulinnas

Aastal 2341 on maailm linnu täis. Ainult soistel ja mägistel aladel neid pole. Mina elan Lääne-Eesti linnas. See võtab enda alla kogu Lääne-Eesti. Kui tahan kolida, panen asjad kokku ja lendan raketiga minema. Uus linn asub keset ookeani ja kõik majad on plaatide peal. Selle linna koolides on head õppimisvõimalused. Õpilased õpivad kabiinides televiisorite abiga. Õpetajaga saab rääkida telefoniga. Oofan aega, millal see päriselt nii ongi.

KALLE KAMENIK,
Haapsalu 8-kl. Kooli
11a klassi õpilane

Mänguasjad

Väga-väga ammu rääkisid mänguasjad lastega. Nad lobisesid kõigest. Ühel päeval jäid mänguasjad vaht ja olid laste peale pahased. Lapsed olid unustanud mänguasjad põrandale. Sellest ajast ei räägi nad enam lastega. Jutustavad ainult omavahel.

KARIN RUUL,
Kilingi-Nõmme Keskkooli
1b klassi õpilane

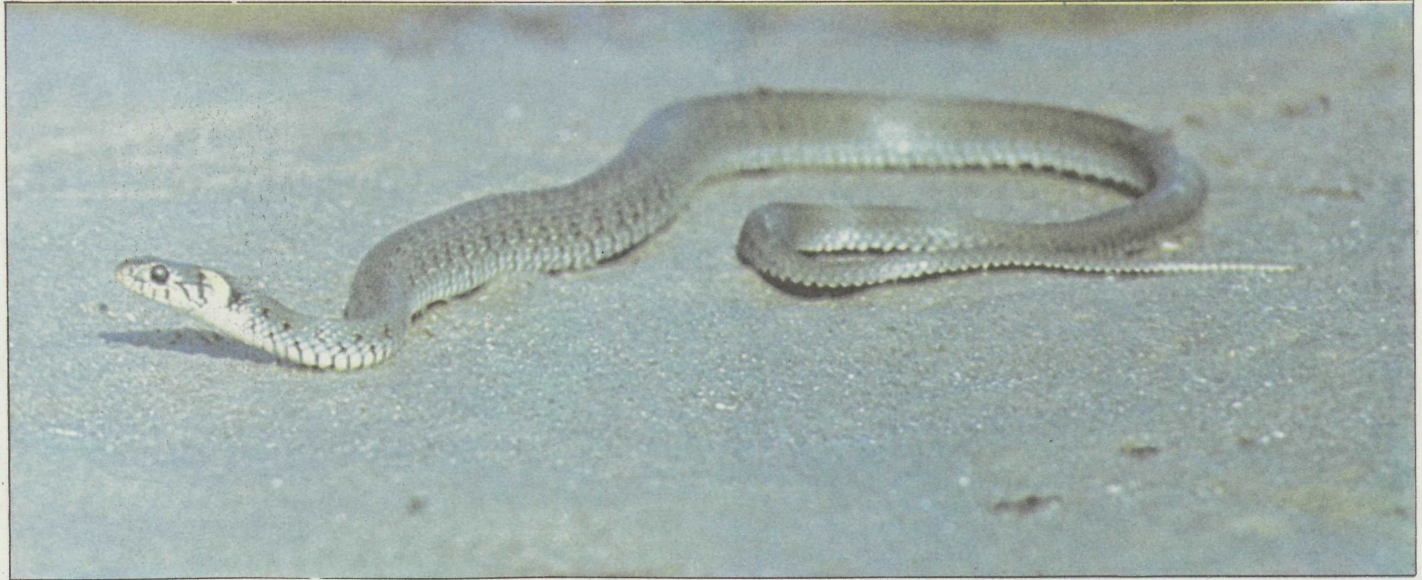
«Suvel olen jälle kařjas» — joonistanud Orissaare Eriinternaatkooli 11 klassi õpilane AARNE SAALITS

Vaenelaps

Kord läksid kolm tütarlast metsa maasikaid korjama. Kaks neist olid peretütred, kolmas aga vaenelaps. Maasikaid korjates eksisid nad ära. Korraka nägid tüdrukud põõsa all magamas räbalais eidekest. Peretütred naersid eide üle. Vaenelaps aga laotas talle peale oma kampsuni. Eideke ärkas ja tänas. Ta andis tütarlapsele vitsakese ja ütles, et kui too midagi soovib, löögu vitsakesega kolm korda vastu maad. Seejuures hüüdku: «Eideke, eideke, tule mulle appi!» Järgmisel päeval saatis peremees vaeslapse põllule rohima. Tüdruk rohis nii, et higi tilkus ja jõud kipus lõppema. Ikka ei saanud temale määratud töö otsa. Viimases hädas tuli talle vitsake meelde. Ta koputas kolm korda vastu maad.

Hüüdis: «Eideke, eideke, tule appi, mul on väga raske!» Silmapilk oli eideke seal ja ütles: «Heida puhkama, küll mina rohin!» Kui põld oli rohitud, ütles ta: «Ära mitte kellelegi räägi, kes aitab.» Möödus aasta. Vaenelaps oli ümberkaudse rahva hulgas kuulsaks saanud töökuse ja hea südame poolest. Üks noor perepoeg tuli talle kosja. Mees oli töökas ja hea, nad elasid õnnelikult. Perekonna jõukus kasvas iga päevaga. Naabrid kadestasid ja rääkisid, et naine on kurjade vaimudega ühenduses. Mees hakkas naise käest pärima, kes teda aitab. Viimaks naine ütleski. Sellest ajast eideke kadus. Nüüd hakkasid mees ja naine elama nagu teisedki. Nägid tööga palju vaeva. Kuid nad olid ka nüüd õnnelikud.

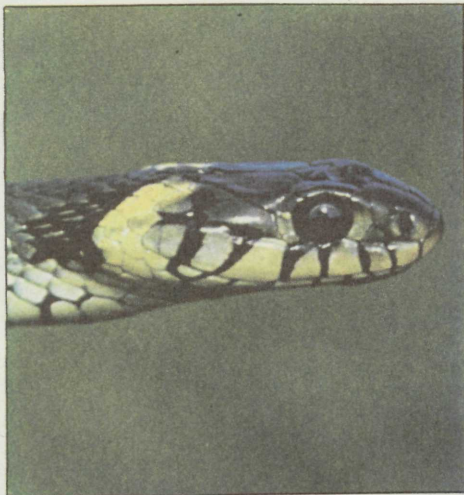
SILLE LAEV,
Tartu 12. Keskkooli
111d klassi õpilane

Nastikut pildistanud FRED JÜSSI

Rästik ja nastik

FRED JÜSSI

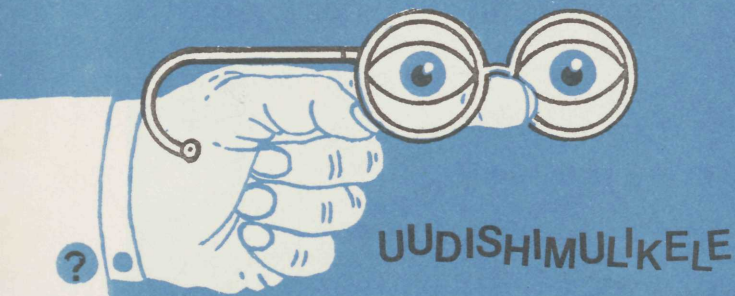
Soojal suvepäeval ronib oma peiduurkast välja nastik, lesib kerratõmbunult kuskil vee ääres või muidu rohus ja vaatab liikumatute silmadega ümbrust. Inimese liginedes poeb nastik aegsasti peitu, sest ta tajub juba kaugelt ligineja samme. Kes aga nastikut eemalt märkab ja tema lesimispaiiga juurde vaikselt istuma jääb, see võib teinekord jälgida nastiku askeldusi. Nastik on madu. Rästik on ka madu. Vaskussigi peetakse maoks, aga tegelikult on ta jalgadeta sisalik. Ükski neist ei ole uss, sest neil pole midagi ühist tõelise ussiga, näiteks vihmaussiga. Rahvas ainult kutsus madusid ussideks. Las kutsus pealegi, sellest ei ole midagi, peaasi — kui saaks kuidagi lahti rumalusest. Sest millest muust kui rumalusest tapavad inimesed madusid.

Inimesed kardavad madusid. Nad ütlevad: sellepärast, et maod on mürgised. Tegelikult on mürgine ainult rästik. Nastikul mürgihambaid

ei ole. See, kes kardab rästiku mürgist hammustust, pangu metsa minnes jalga kummikud või ketseid. Paksud villased sokid aitavad samuti. Ja silmad tuleb lahti hoida, sest kui rästikule just peale ei astu, ei juhtu mingit õnnetust. Kui rästikut võib kohata peaaegu igal pool metsades, raiestikel ja rabaservades, siis nastik hoiab enam vee ligidusse. Nastik ujub hästi ja peab meres, järves või jões jahti väikestele kalakestele ja konnadele. Rästik vett eriti ei armasta, aga mõnikord ujub temagi, ja mitte halvemini kui nastik. Nastikul on otse silmade taga poolkuukujulised laigud justkui kollased kõrvid. Rästikul niisuguseid laiike ei ole. Rästikul on tavaliselt piki selga tume siksakiline selgesti nähtav muster. Aga mõnikord on rästikud niisama ühtlaselt mustad või tumehallid kui nastikudki. Varasuvel muneb nastik lehekõduse hulga valgeid mune. Lehtede kõdunemisel eralduvas soojukses

arenevad munades noored nastikud. Rästik sünnitab elusaid poegi. Noored rästikud on kohe sündides mürgised, sellepärast ei maksa neid pihku võtta ega nendega mängida — nad võivad salvata. Sügisel, kui lehed langevad, poevad nastikud maa sees asuvasse urgastesse külmapakku. Nii teevad ka rästikud ja sisalikud. Talve veedavad nad kõik talveunes. Rästikust on teada, et nemad sageli suurte pundardena koos talveund magavad, sest nõnda on soojem. Aprillis, umbes sinilillede õitseajal, ronitakse jälle päeva kätte.

Madude elust on teinud väga huvitava filmi loodusfilmide meister Rein Maran. Mõnikord näidatakse seda televiisoris. Filmi pealkiri on «Tavaline rästik». Kui võimalik, siis vaata «Tavalist rästikut». Sealt saad sa palju teada madude elust ja näha mõnda, mida vabas looduses vaevalt nägema juhtub.

UUDISHIMULIKELE

MITU NIME TALLINNAL ON OLNUD!

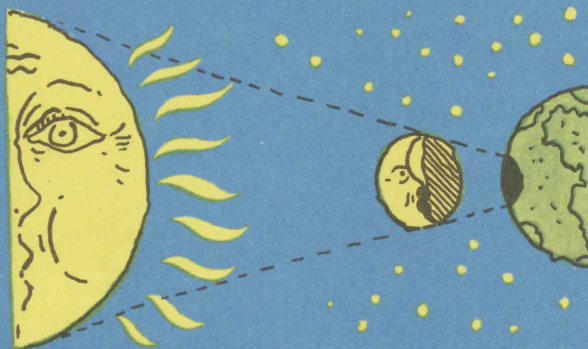
Päris mitu. Täpselt ei teata, aga arvatakse, et vanim eestikeelne nimi oli LITNA ehk LIDNA. Ühes vanas ajalooramatus on kirjutatud LYN-DANISE. Seda meie pealinna nime peetakse rootsipäraseks. Seal tähendas LINDA kesamaad ja NÄS neeme. Seega siis KESANEEM. Soomlased nimetasid Tallinna KESOI ja KESO, venelased — LEDENETS. Vana-Vene raamatutes esineb veel üks õige vana Tallinna nimi — KOLÖVAN, sakslastel — REVAL. Rootslased tegid sellest hiljem oma nime — RÄVAL.

Tallinna linnust, mille taanlased vallutasid, hakati hiljem kutsuma TANIN LIDNA ehk TANIN LINDA. Siit arvatakse tulnud olevat TAANILINNA. Hiljem tulevad juba TALLIN, TALLINN, TALLINNA LINN, TALLINA LINN. 1925. aastal tunnistati ametlikuks nimeks TALLINNA, 1933. aastal aga TALLINN.

KAS SELLEL AASTAL ON PÄIKESEVARJUTUST!

On, isegi kahel korral. 20. juuli õhtul kell pool üheksa katab Kuu osaliselt päikeseketta, see tähendab: Kuu on Maa ja Päikese vahel. 15. detsembri hommikul kell pool kümme hakab Kuu jälle Päikest varjutama. Ka siis ei kata Kuu kogu Päikest, vaid ainult osa.

MILLAL VÕIB UJUMA MINNA!

Arstid ütlevad, et siis, kui vee temperatuur on vähemalt 17 kraadi. Paljude aastate vaatlusandmete alusel peaks vesi juunis olema nii soe või soojem järvedes. Juulis on ka merevesi juba piisavalt soe. Augustis on vee ja õhu temperatuur juba pisut langenud, septembris suur suplushooaeg meil lõpeb.

MIS JÄRV ON SUURIM JA JÕGI PIKIM!

Nõukogude Liidu suurim järv on Kaspia meri (kaheksa Eesti NSV-d mahuks nii suurele territooriumile). Ja järv on Kaspia sellepärast, et tal pole ühendust ookeaniga. Suuruselt teine on Araali meri, kolmas on Baikal, meie sügavaim järv. Kümnendal kohal on Peipsi koos Pihkva järvega.

Pikim jõgi on Leena — 4400 kilomeetrit. Teisel kohal on Jenissei. Mõlemad asuvad Siberis. Maailma veerohkeim jõgi on Amazonas Lõuna-Ameerikas, maailma pikim on Niilus Aafrikas — 6671 kilomeetrit.

KES ON KÕIGE ROHKEM VÕITNUD OLÜMPIAMEDALEID!

Nõukogude naisvõimleja Larissa Latõnina. Ta osales kolmel olümpial (aastatel 1956—1964), sai üldse 18 medalit, neist 9 kulda, 5 hõbedat ja 4 pronksi. Ühel olümpial on kõige rohkem — 7 kulda — võitnud 1972. aastal USA ujuja Mark Spitz. Noorim teadaolev olümpia-võitja on 13-aastane USA vettehüppaja Marjorie Gestring, kes 1936. aasta olümpiamängudel võitis kuldmedali.

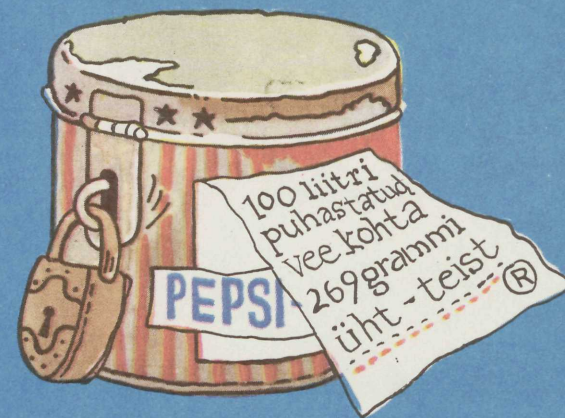
KUI PALJU RAHVAD ELAB MAAKERAL!

Täpselt ei teata. Teada on üle kahe tuhande rahva, kuid arvatakse, et tegelikult võib rohkemgi olla.

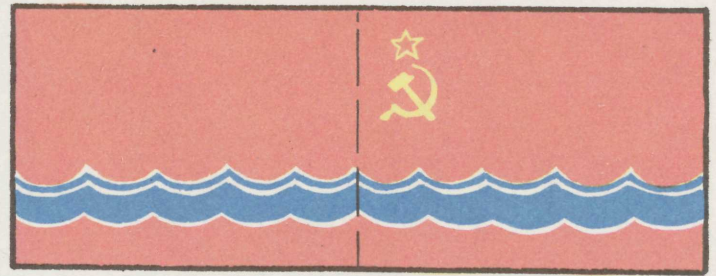
MILLEST KOOSNEB PEPSIKOOLA!

Peamiselt puhastatud veest, millele lisatakse Aafrikas kasvava koolapuu seemnete vedelikku, suhkrut, lõhnaaineid ja veel üht-teist. Täpset retsepti teavad vaid neli või viis inimest. Nead koostavad vedeliku, millest siis kogu maailmas maitsvat karastusjooki tehakse. Esimest korda valmistati pepsikoolat 1898. aastal USA-s.

Jook pole mõeldud väikestele lastele. Suuremad lapsed võiksid seda juua vähehaaval või koguni veega lahjendatult.

Pioneerilaager

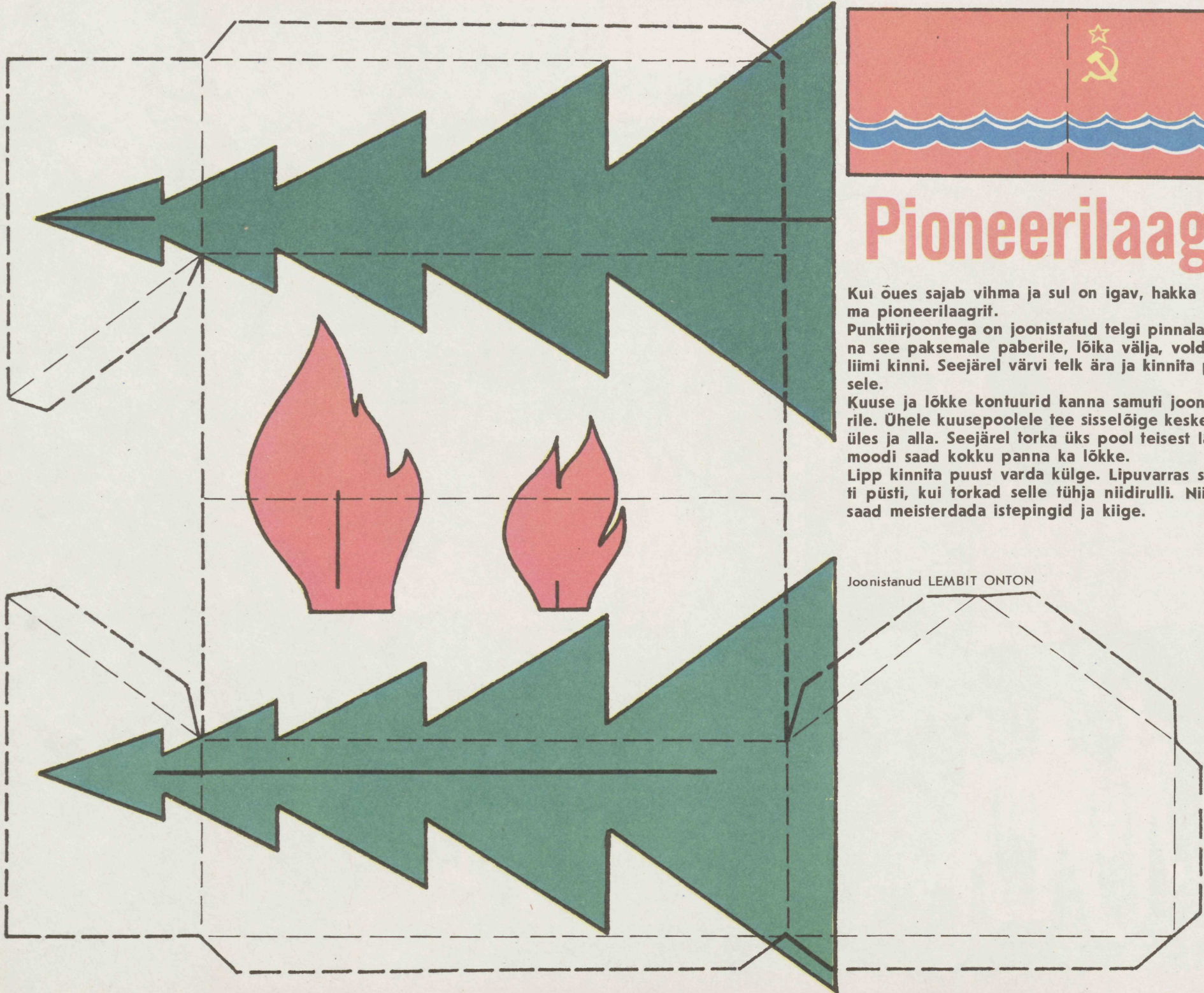
Kui õues sajab vihma ja sul on igav, hakka meisterdama pioneerilaagrit.

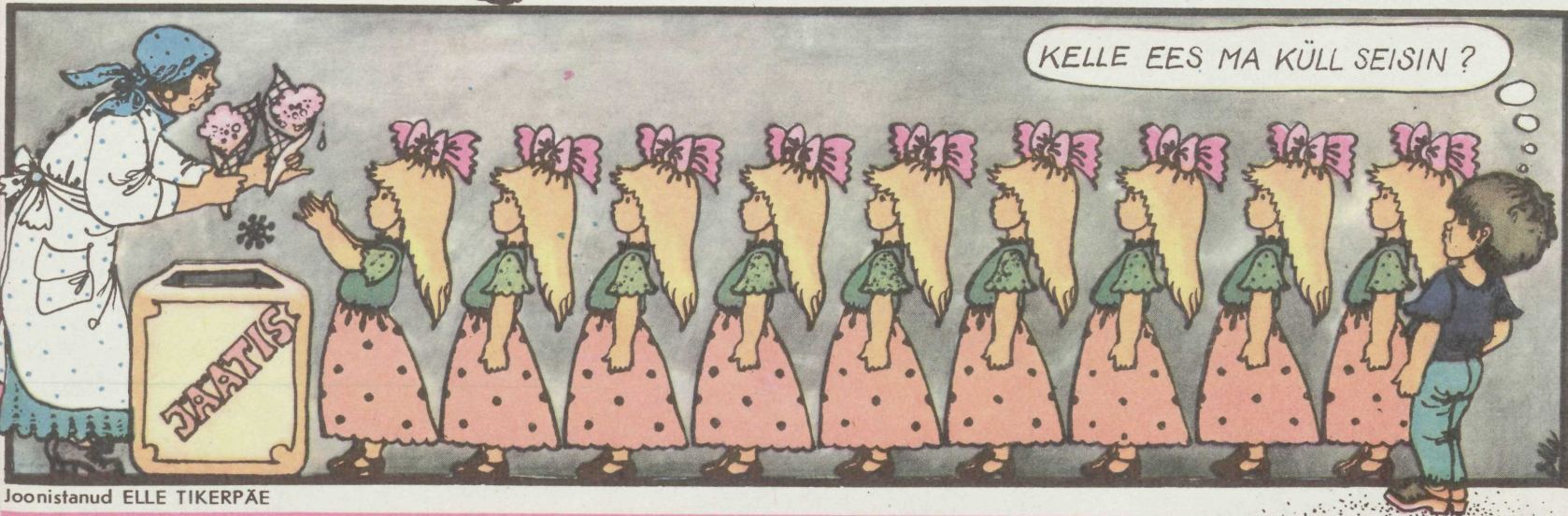
Punktiirjoontega on joonistatud telgi pinnalaotus. Kanna see paksemale paberile, lõika välja, voldi kokku ja liimi kinni. Seejärel värvi telk ära ja kinnita papist alusele.

Kuuse ja lõkke kontuurid kanna samuti joonistuspaberile. Ühele kuusepoolele tee sisselõige keskele, teisele üles ja alla. Seejärel torka üks pool teisest läbi. Samamoodi saad kokku panna ka lõkke.

Lipp kinnita puust varda külge. Lipuvarras seisab hästi püsti, kui torkad selle tühja niidirulli. Niidirullidest saad meisterdada istepingid ja kiige.

Joonistanud LEMBIT ONTON

Joonistanud ELLE TIKERPÄE

Esikaanel AVO PAISTIKU joonistus
«Klaabu ujumisvedur».

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 7
1982. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse
aadress: Tallinn 200 101, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kofkas, E. Mardi, H. Mänd, A. Piirma, J. Pirita, H. Rattiste.
Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär J. Pirita 681-497, vanemtoime-
taja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja J. Tammsaar 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538,
toimetaja V. Variksaar 681-496, sekretär 681-400.

Laduda antud 31. 05. 1982. Trükkida antud 21. 06. 1982. Trükkiarv 73 000. Ofsetpaber nr. 1,
60x90/8. Trükkipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,87. Tingivärvitõmmiseid 8,0. MB-05307. Tel-
limise nr. 1960. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkikoda. Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Со-
вета Пионерской организации Эстонской
ССР «Тягече» («Звездочка»). На эстон-
ском языке. Выходит один раз в месяц.
Типография Издательства ЦК КП Эстонии.
Таллин, 200090. Пярну маantee, 67-а. Ад-
рес редакции: ЭССР, Таллин, 200 101,
Пярну маantee, 67-а. Цена 20 коп. Об'єм
2 печ. листа. Заказ 1960. Тираж 73 000.

HÄH, KUI PISIKE!

MINA SAIN EILE SELLISE HAVI.

AGA MINA ÜLE-EILE KAKS SELLIST!

Joonistanud TEET KUUSMAA

TULE JULGESTI!

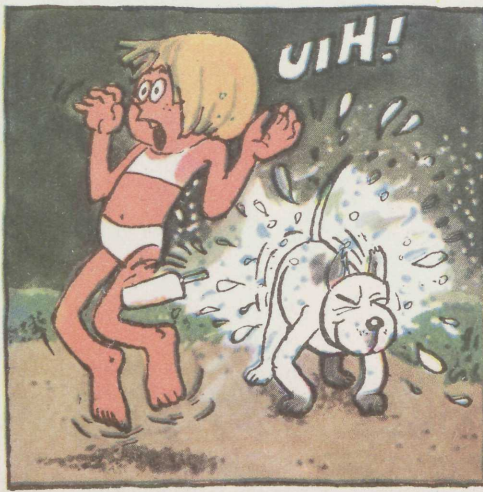

'ARA KARDA, EGA TA EI HAMMUSTA!

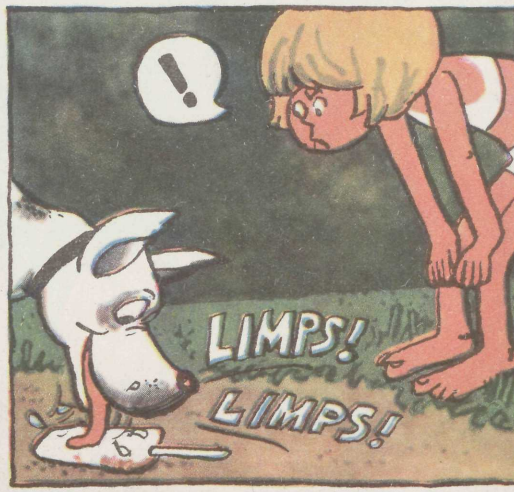
LIMPS!

EI, KOERTELE JAATIST EI ANTA. KUI ON PALAV, MI NE UJUMA!

UIH!

!

LIMPS!
LIMPS!